

Naslov knjige
Ciganin, ali najljepši

Autor
Kristian Novak

Bibliografski podaci:

- <http://www.hrvatskodrustvopisaca.hr/hr/clan/kristian-novak-265>
- <http://crnamatizemla.com/kristian-novak-2/tko-sam/>
- [http://www.oceanmore.hr/autori.php#!prettyPhoto\[78\]/0/](http://www.oceanmore.hr/autori.php#!prettyPhoto[78]/0/)

Linkovi (adaptacije, osvrti, potpuni tekstovi itd.)

Kristian Novak: Ciganin, ali najljepši
Nakladnik: Naklada OceanMore (2016.)
ISBN 9789533320496

- [http://www.oceanmore.hr/search.php#!prettyPhoto\[120\]/0/](http://www.oceanmore.hr/search.php#!prettyPhoto[120]/0/)
- <https://www.facebook.com/messages/t/1300629846635454>
- <http://radio.hrt.hr/aod/bibliovizor/196790/>
- <http://www.jergovic.com/subotnja-matineja/prica-o-ljubavi-mrznji-i-izbjeglistvu-i-o-upravo-ovom-trenutku/>
- <https://www.tportal.hr/kultura/clanak/kristian-novak-odabrao-je-tezi-put-a-rezultat-je-izniman-roman>
- <http://www.matica.hr/vijenac/595%20-%20596/Ljubav%20i%20kazna/>

- <http://crnamatizemla.com/wp-content/uploads/2016/12/Jagna-pogacnik.jpg>
- <http://polja.rs/blog/davor-ivankovac-prezimiti-u-europi/>
- <http://radio.hrt.hr/ep/signatura-0703-2017/199912/>
- <http://www.politikaplus.com/novost/151347/hrvatski-roman-koji-morate-procitati-kristian-novak-ciganin-ali-najljepši>
- <http://www.jutarnji.hr/globus/Globus-kultura/video-ciganin-ali-najljepši-teofil-pancic-otkriva-nam-pjesmu-kralja-nizerazrednog-ciganskog-trasha-po-kojoj-je-kristian-novak-dao-ime-svom-romanu/5617547/>
- <http://www.journal.hr/ilina-cenov-ciganin-ali-najljepši/>
- <http://www.book-and-more.eu/OdabranaKnjiga.aspx?Id=%20205>
- <https://civilka.wordpress.com/2017/01/03/magija-bijesa-i-ljubavi/>

Tema:

Suvremena. Tajanstvena ubojstva i zapletene istrage u Međimurju, graničnom kraju na sjeveru Hrvatske, uz tri glavne fabularne dionice: velika i tragična, zabranjena ljubav Hrvatice i Roma i život u njihovim naseljima, sudbina kurdske izbjeglice iz Mosula i istraga policijskog inspektora, ratnog veterana.

Kratki sažetak:

"Ciganin, ali najljepši" Kristiana Novaka jest strogo žanrovski gledano krimić, s enigmom, brutalnim ubojstvima nepoznatih i istragom. Četiri lika u ispovjednoj formi pričaju rašomonski zapravo jednu te istu priču. Milena, sredovječna Međimurka, vraća se u rodno selo (fiktivni) Sabolščak, nakon bračnog brodoloma i otkaza. Njezin mladi ljubavnik, Rom Sandokan zvani Sandi, pokušava živjeti negdje u limbu između svojih i 'bijelih', pri čemu ga ni njegovi ni 'tuđi' zapravo istinski ne prihvaćaju. On ne pripada nigdje. Zatim je tu Nuzat, Kurd na putovanju u izbjegličkom valu od Mosula, do Calaisa. Na beznadnom putovanju Nuzat gubi novac, zdravlje, svoju ljudskost i slobodu, ne stižući u taj, gotovo pa mitski, Calais. I najzad, tu je i zagrebački policijski inspektor Plančić, milosrdni oportunist. Roman ide široko, tijekom nekoliko života ukrstit će se između tokova Drave i Mure. Donosi dvije biografije "od kolijevke pa do groba", zahvaća i rekonstruira najmanje tri kulturološka kruga, daje snažne psihoportrete svojih četiriju kazivača i obilje masovne psihologije.

Zašto je ova priča prikladna za ciljanu grupu RSP čitatelja (u skladu s Kriterijima odabira)?

Tema je suvremena, iz hrvatske stvarnosti, razumljiva i mladom čitatelju bliska, uz privlačne motive policijske istrage, egzotične sredine, socijalnih i političkih previranja te strastvene zabranjene ljubavi.

Kako se interesi čitatelja odražavaju u ovoj knjizi?

Preplitanje motiva društveno-povijesnih, kriminalističkih, ljubavnih, političkih, sukladno iskazanim interesima u provedenim anketama.

Zašto je ova priča motivacijska za učenike?

Postavlja duboka pitanja na pitak i zanimljiv način; vječne teme zločina i tragične ljubavi, nerazumijevanja, otuđenja, bijega od stvarnosti, traženja identiteta.

Prepoznaje li se povijesni, politički, multi/ interkulturalni, migrantski ili sličan kontekst u ovoj knjizi/ priči? Ako da, navedite ukratko.

U romanu je riječ o nekoliko identiteta: jedan je većinski, bijeli, u međimurskoj zabiti, drugi je manjinski, romski, u toj istoj zabiti, treći je hrvatski, četvrti je izbjeglički, kurdski i arapski. Uvjerljivi su opisi romskoga sela, multikulturalnih i interkulturalnih srazova, izbjegličkih logora i tegobnih putovanja u nepoznato, ali i atmosfere u Mosulu, dugih kolona izbjeglica koji prelaze rijeke između Turske i Grčke, Grčke i Makedonije..., neobičnih susreta migranata s Istoka i manjinaca Roma u Međimurju...

Odražava li se načelo inkluzije u ovoj knjizi/priči i promiče li razumijevanje kulturoloških razlika i nasljeđa? Navedite ukratko.

Načelo inkluzije odražava se na svim stranicama romana, koji snažno i duboko promiče ideje suživota, potpore različitostima i različitima, empatije, prihvaćanja i razumijevanja kulturalnih razlika i povijesno-socijalnoga nasljeđa.

METODOLOGIJA

Naziv aktivnosti

ČITATELJSKI KRUGOVI

Kristian Novak: Ciganin, ali najljepši

Opis aktivnosti

Trajanje: 60 minuta

Učeničkov dob: 15-18

Organizacija razreda učenika: skupni rad (5 x 4 uč.)

Cilj: unaprijediti učeničku čitateljsku pismenost te sposobnost razumijevanja teksta, sposobnost refleksije, kritičkog promišljanja i empatije. Također, cilj je razvijanje ključnih kompetencija i transverzalnih vještina (kritičko promišljanje, preuzimanje inicijative, rješavanje problema,

sudjelovanje u skupnom radu...) koje omogućuju učenicima da kritički promatraju i dekodiraju kulturne, društvene, pa i političke i ideološke aspekte uporabe jezika; kultiviranje kulture čitanja stvaranjem čitateljski motivirajuće okoline kojom se postiže poboljšanje osobne kvalitete čitanja.

Unapređenje komunikacijskih vještina, vještina interpretiranja, analize i evaluacije.

Radni materijali: radni listići za čitateljske krugove (i čitanje po ulogama)

Ulomak iz romana "Ciganin, ali najljepši":

4. poglavlje (4. Tripofobija, strah od rupa; 1. S / "Razlika između nas i bijele djece... – ... – taman metar do sreće.")

(4. Tripofobia, fear of holes; 1. S / "The difference between us and the white children... – just one meter away from happiness.")

Aktivnosti:

1. Učenici su podijeljeni u 5 skupina po 4 učenika.
2. Svaka skupina dobiva listiće s posebnim zadacima.
3. Svaki učenik ima svoj zadatak u skupnom radu.
4. ČITATELJSKI KRUGOVI – čitanje u krugovima: manje skupine učenika koje, prigodom rasprava o predloženim tekstovima, zauzimaju specifične uloge. Kako bi se pripremili za svoju ulogu, učenici uza zadani tekst preuzimaju listiće s određenim ulogama koje su fokusirane na samo jedan način susreta s tekstom. Učenici tekst iščitavaju iz zasebnih perspektiva. Okupljeni, nakon pročitano teksta i ispunjene zadaće, ponovno u čitateljski krug, učenici s pomoću svojih bilježaka pokreću raspravu. Tijekom procesa zajedničke rasprave dijelovi ponovno postaju cjelina.

Uloga listova s ulogama jest poticanje svakog člana skupine na čitanje priče iz drukčije perspektive te na pisanje bilježaka kako bi se pripremili za svoje skupne rasprave. Tim načinom učenici uče da postoji niz različitih razloga za čitanje kao i različiti pogledi na jedan isti tekst. Ključna značajka čitanja u krugovima: usmjerenost na učenika; nastavnik nije član skupine ni instruktor.

Čitateljski krug: VODITELJ RASPRAVE > KONEKTOR > KOLEKCIONAR KULTURA > ČAROBNAJAK RIJEČI (> VODITELJ RASPRAVE)

Motivacija: motivacijski listić (strip "I'm not racist, but...", pitanje; prilog: stihovi naslovne pjesme)

5. Prva skupina: VODITELJ RASPRAVE

Zadatak je Voditelja rasprave: pročitati ulomak dva puta i pripremiti barem pet općih pitanja o priči; postaviti po jedno do dva pitanja svakome članu svoje skupine kako bi pokrenuo raspravu;

pružiti svima priliku za sudjelovanje u raspravi; prozvati svakoga pojedinog člana skupine da izloži priređene informacije o priči prema dodijeljenoj mu ulozi; voditi i održavati raspravu podstičući članove da i sami postavljaju pitanja.

6. Druga skupina: KOLEKCIONAR KULTURA

Zadatak je Kolekcionara kultura: pročitati ulomak i potražiti razlike, ali i sličnosti između svoje kulture i onih koje nalazi u priči; napraviti bilješke i izdvojiti 4-5 primjera u kojima ove razlike dolaze u prvi plan; pročitati te ulomke sam ili zamoliti člana skupine da to učini; zamoliti članove skupine da prokomentiraju kulturološke pojave u priči. Uloga Kolekcionara kulture jest među najzahtjevnijima pa traži i bolju pripremu, objašnjenja na razini kulturoloških pojavnosti nekoga naroda, od tradicije, povijesne ili političke pozadine, svakodnevnoga života itd., uspoređuje i suprostavlja kulture i pronalazi interkulturalne poveznice.

7. Treća skupina: ČAROBNAK RIJEČI

Zadatak Čarobnjaka riječi jest: pročitati ulomak i potražiti nepoznate riječi ili fraze ili one riječi koje se čine važnima za priču; odabrati pet riječi presudnih za priču i svojim riječima rastumačiti skupini njihovu važnost za razumijevanje ulomka u cijelosti (osobito ako one imaju simboličko značenje); zatražiti od članova skupine da naglas pročitaju rečenice u kojima se ove riječi pojavljuju; podsticati komunikaciju pitanjima o tim riječima; objaviti skupini konačno značenje tih riječi kao i njihovo značenje za ukupno razumijevanje priče.

8. Četvrta skupina: KONEKTOR

Zadatak je Konektorov: pročitati priču dva puta i uspostaviti vezu između priče i vanjskoga svijeta; zabilježiti barem dvije paralele iz osobnog iskustva, iskustva svojih prijatelja ili obitelji; izvijestiti skupinu o svojim zabilješkama i pitati članove za komentare; upitati skupinu za njihove poveznice sa stvarnim životom.

Evaluacija i metoda procjene:

Učenici samostalno tijekom rada potvrđuju i detaljno argumentiraju svoje stavove i rezultate.

Učinak aktivnosti na čitanje RSP-a:

prakse koje podržavaju i potiču učenički odabir, mišljenje i stav. Ideja i izbor su osobni i nijedan nije pogrešan pa pozitivno ocijenjeno razumijevanje i razmišljanje utječu na to da učenici steknu povjerenje i izgube prethodni otpor prema čitanju te tako postupno steknu čitateljske kompetencije.

Povezanost s kurikulumom

Stupanj: 3. razred srednje škole

Program opće gimnazije: cilj nastavnog plana proučavanja književnosti i područja građanskog odgoja povezan je s čitanjem i razumijevanjem više književnih tekstova o interkulturalnim odnosima i kulturološkim razlikama.

Učenici trebaju samostalno uočiti, izdvojiti, objasniti, dokazati i oprimjeriti obilježja ponuđenog teksta te argumentirano izricati svoje stavove o utjecaju kulture, obitelji i društva na razvoj osobnosti mladoga čovjeka.

Znanje:

- Samostalno pristupati tekstu iz različitih perspektiva
- Naučiti pokrenuti raspravu i postavljati pitanja
- Razviti lakoću i tečnost čitanja
- Unaprijediti vještinu čitanja s razumijevanjem
- Organizirati i usustaviti različite vrste informacija

Vještine:

- Uočiti, suprotstaviti, izdvojiti i komentirati sličnosti i razlike pojavnosti u tekstu.
- Razviti vještinu predviđanja i sposobnost zamišljanja mogućih situacijskih rješenja.
- Razviti i obogatiti komunikacijske vještine.
- Usustaviti, zaključivati i evaluirati.
- Naučiti učinkovito, samostalno i ravnopravno raditi u skupini.

Kompetencije:

- Uspostaviti poveznice između svijeta u tekstu i stvarnog života ili osobnih iskustava.
- Biti u stanju zamišljati, kombinirati, intervenirati u materijal.
- Slijediti upute i zadatke, moći ocijeniti rezultate.
- Procijeniti dokaze i argumente, poduprijeti i opravdati odabire.

Bibliografska referenca koja će se koristiti tijekom aktivnosti

Kristian Novak

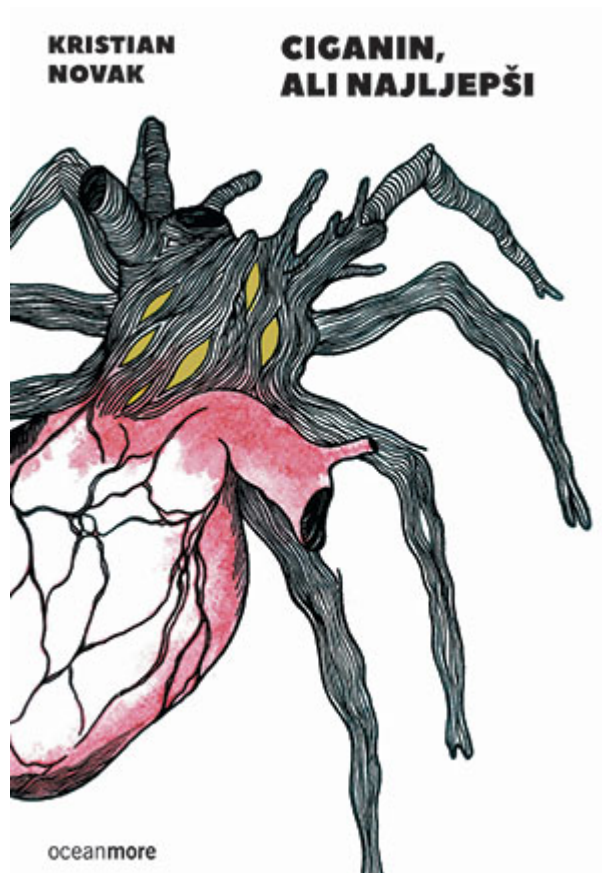
Ciganin, ali najljepši

Nakladnik: Naklada OceanMore

ISBN 9789533320496

396 str.

Godina izdanja: 2016.

Kratki opis digitalnih izvora

- <http://www.hrvatskodrustvopisaca.hr/hr/clan/kristian-novak-265>
- <http://crnamatizemla.com/kristian-novak-2/tko-sam/>
- [http://www.oceanmore.hr/autori.php#!prettyPhoto\[781\]/0/](http://www.oceanmore.hr/autori.php#!prettyPhoto[781]/0/)
- [http://www.oceanmore.hr/search.php#!prettyPhoto\[120\]/0/](http://www.oceanmore.hr/search.php#!prettyPhoto[120]/0/)
- <https://www.facebook.com/messages/t/1300629846635454>
- <http://radio.hrt.hr/aod/bibliovizor/196790/>
- <http://www.jergovic.com/subotnja-matineja/prica-o-ljubavi-mrznji-i-izbjeglistvu-i-o-upravo-ovom-trenutku/>
- <https://www.tportal.hr/kultura/clanak/kristian-novak-odabrao-je-tezi-put-a-rezultat-je-izniman-roman>
- <http://www.matica.hr/vijenac/595%20-%20596/Ljubav%20i%20kazna>
- <https://www.vecernji.hr/kultura/u-romanu-ciganin-ali-najljepsi-na-pocetku-ne-bijase-zlocin-nego-ljubav-1133371>
- <http://crnamatizemla.com/wp-content/uploads/2016/12/Jagna-pogacnik.jpg>

- <http://polja.rs/blog/davor-ivankovac-prezimiti-u-europi/>
- <http://radio.hrt.hr/ep/signatura-0703-2017/199912/>
- <http://www.politikaplus.com/novost/151347/hrvatski-roman-koji-morate-procitati-kristian-novak-ciganin-ali-najljepsi>
- <http://www.jutarnji.hr/globus/Globus-kultura/video-ciganin-ali-najljepsi-teofil-panic-otkriva-nam-pjesmu-kralja-nizerazrednog-ciganskog-trasha-po-kojoj-je-kristian-novak-dao-ime-svom-romanu/5617547/>
- <http://www.journal.hr/ilina-cenov-ciganin-ali-najljepsi/>
- <http://www.book-and-more.eu/OdabranaKnjiga.aspx?Id=%20205>
- <https://civilka.wordpress.com/2017/01/03/magija-bijesa-i-ljubavi/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=hW7HLIWe6c0>

Rezultati

Očekivani ishodi:

- učenici stječu cjeloživotnu sposobnost čitanja, interpretacije i vrednovanja književnog teksta s interkulturalnom tematikom;
- sposobnost razvijenog razumijevanja doslovnog i implicitnog značenja, relevantnih konteksta i dubljih tema i stavova izraženih u književnim djelima;
- kompetentnog osobnog odgovora na temu književnog djela koje su proučavali;
- rješavanja u skupini različitih zadataka iz različitih perspektiva;
- istraživanja širih i univerzalnih pitanja sugeriranih kroz književno djelo;
- osviještenog poimanja multikulturalnih tema i pojava izvan zapadnoeuropskoga književnog i civilizacijskog kruga;
- razvijene empatije i boljeg razumijevanja sebe i svijeta koji ih okružuje.

Preporuke

Odabir metode poučavanja i prikladnog teksta utječu na povećanje učeničkog zanimanja za čitanje, proučavanje interpretaciju.

Samostalnost u radu, učinkovita suradnja, uključenost u raspravu i ocjenjivanje potiču interese i razvijaju analitičke i sintetičke sposobnosti.

Obujam tekstova može se po potrebi prilagođavati mogućnostima i interesima skupine, prema profilu RSP čitateljske skupine.

Aktivniji pristup i manji fragmenti teksta nude i zanimljiviji, dinamičniji način čitanja i proučavanja književnog djela..